

STAY HOME

STAY HEALTHY

(9. b, 11. 5. 2020)

Promise me you'll always remember:
You're braver than you believe, stronger
than you seem, and smarter
than you think

Dragi B-jevci,

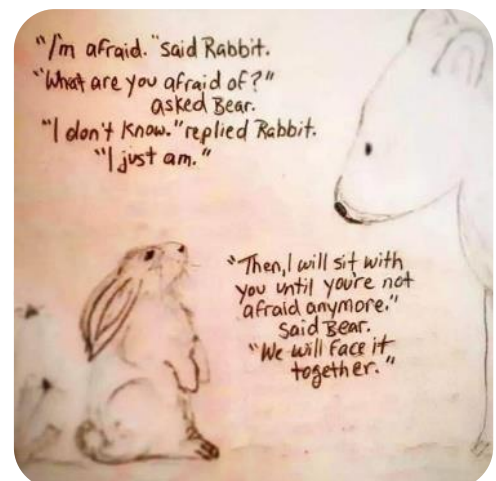
naj vam zaželim prvo dobro jutro v novem delovnem tednu. In naj bo res dobro.

Teden, ki je pred nami, bo poln novih, takšnih in drugačnih, lepih in manj lepih trenutkov. Pisan bo, kakor je življenje samo. Kar se tiče šolskega tedna, naj omenim, da nekatere od vas čaka ocenjevanje pri angleščini, fiziki, matematiki, športu. Vem, da ste pripravljeni in da komaj čakate na mail učitelja ali učiteljice, ki vas bo povabil v Zoom. Še enkrat bi vam rada povedala, da je od vsakega od nas odvisno, kako bomo preživeli prihodnje dni, da je pomembna primerna komunikacija, da je pomembno, da si človek do ljudi.

In danes je tudi **dan D – 11. 5. 2020**. Dan, ko morajo na srednje šole priromati vaše prijavnice. Razen, če želite ostati pri nas ... In zdaj bomo čakali in upali ...

Brez izziva ni 9. b na daljavo. S katero rečjo si zadovoljen/zadovoljna pri šolanju na daljavo? Kaj ti je pa vendarle všeč ali se ti zdi dobro? Res me zanimajo vaši odgovori.

Vaša razredničarka

KEMIJA

Prejšnjikrat: Spoznal si lastnosti, delitev, primere, pomen, strukturo in nastanek maščob.

NAPIŠI V ZVEZEK

Poglavje: Kisikova družina organskih spojin – **OGLJIKOVI HIDRATI** (U: str. 84-89)

1. Kaj so ogljikovi hidrati?

Napiši, kakšne spojine so ogljikovi hidrati. Iz katerih elementov so sestavljeni ogljikovi hidrati?

2. Izvor imena

Pojasni izvor imena »ogljikovi hidrati«. (op. Predvsem enostavni sladkorji imajo sladek okus, zato jih pogosto poimenujemo sladkorji ali saharidi (gr. Sakharon – sladko).)

3. Delitev ogljikovih hidratov (glede na število osnovni molekul v strukturi)

Pojasni delitev ogljikovih hidratov. Nariši shemo delitve ogljikovih hidratov.

4. Ogljikovi hidrati so v naravi zelo razširjene in raznovrstne spojine. Enostavni ogljikovi hidrati nastajajo v procesu fotosinteze v rastlinah (avtotrofni organizmi).

Napiši enačbo fotosinteze in jo pojasni.

Na povezavi <https://www.youtube.com/watch?v=ju2khs94d4Y> si oglej kratek posnetek o procesu fotosinteze.

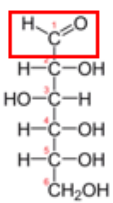
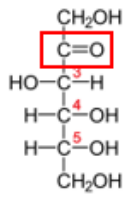
(Za več: Prvi ogljikov hidrat, ki nastane pri fotosintezi, je fruktoza, iz katere nato nastane glukoza. Ta se v zapletenih reakcijah pretvori v energijsko bogatejše snovi. Pretvori se lahko v škrob, ki je zaloga hrane v gomoljih, koreninah ali semenih, in v celulozo, ki je gradnik celične stene in služi kot opora. Ogljikovi hidrati se lahko spremenijo tudi v druge biomakromolekule, kot so beljakovine, lipidi in nukleinske kisline.)

5. Monosaharidi

Pojasni, kaj so monosaharidi.

Poimenuj dva najpogostejša predstavnika monosaharidov in napiši njuno molekulsko formulo.

→ Delitev monosaharidov glede na funkcionalno skupino

	Glukoza	Fruktoza
Skupina glede na funkcionalno skupino	Aldoza	Ketoza
Drugo ime	Grozni sladkor, krvni sladkor, dekstroza	Sadni sladkor
Vir v naravi	Nahaja se v mnogih sladkih plodovih (grozdje) in v krvi. Nahaja se tudi v medu.	Nahaja se v sadju in medu.
Strukturna formula	Aciklična oblika: 	Aciklična oblika:
Osnovna strukturna značilnost	Imajo aldehydno skupino (-CHO) in pet hidroksilnih skupin (-OH) – polihidroksialdehidi.	Imajo ketonsko skupino (-CO-) in pet hidroksilnih skupin (-OH) – polihidroksiketoni.

Preglednica: Imena, naravni vir in osnovna strukturna značilnost najenostavnejših sladkorjev

Za več: V čem sta si enaki molekuli glukoze in fruktoze in v čem se razlikujeta? Kako imenujemo takšne spojine?

→ Delitev monosaharidov glede na število ogljikovih atomov v molekuli

Pojasni delitev monosaharidov glede na število ogljikovih atomov v molekuli. Kako imenujemo monosaharide s petimi oz. s šestimi ogljikovimi atomi v molekuli.

→ Lastnosti monosaharidov

Opiši lastnosti glukoze in fruktoze.

6. Disaharidi, oligosaharidi (gr. di – dva, oligo – malo)

Pojasni, kaj so disaharidi. Pojasni, kaj so oligosaharidi.

Poimenuj tri najpogostejše predstavnike disaharidov. Napiši še njihova poljudna imena, ki jih uporabljamo v vsakdanjem življenju.

Napiši njihovo molekulsko formulo.

(Za več: Ali lahko na osnovi molekulskih formul, sklepaš, za katero snov gre?).

→ Zgradba saharoze, laktoze in maltoze:

Saharoza je sestavljena iz dveh molekul monosaharida – iz enote glukoze in enote fruktoze, ki sta med seboj povezani z glikozidno vezjo. (glukoza + fruktoza).

Laktoza je sestavljena iz dveh molekul monosaharida – iz enote galaktoze in enote glukoze, ki ju povezuje glikozidna vez. (galaktoza + glukoza).

Maltoza je sestavljena iz dveh molekul monosaharida – iz dveh enot glukoze, ki sta povezani z glikozidno vezjo. (glukoza + glukoza).

(op. oligosaharidi in polisaharidi imajo zapletene formule)

→ Nastanek disaharida:

Molekula disaharida nastane iz dveh monosaharidnih molekul, pri tem se odcepi molekula vode: monosaharid + monosaharid → disaharid + voda.

Obratna reakcija – hidroliza (reakcija z vodo), poteče ob prisotnosti encimov ali kislin – sestavljeni ogljikovi hidrati razpadejo na enostavnejše sladkorje.

→ Vir v naravi, pridobivanje in uporaba disaharidov

Saharoza (kuhinjski ali namizni sladkor, trsni ali pesni sladkor) najpogosteje pridobivamo iz sladkorne pese, stebel sladkornega trsa ali sladkega javorja. Namizni sladkor najpogosteje uporabljamo za sladkanje hrane in pijače. S segrevanjem se tali, pri čemer nastane karamela, ki jo uporabljajo pri proizvodnji bonbonov, sladic in temnih piv.

Laktozo, ki daje mleku sladkast okus, proizvajajo le sesalci. Laktozo pridobivajo i izparevanjem sirotke. Uporablja se v dietni prehrani in kot nadomestno mleko pri prehrani dojenčkov.

Maltozo pridobivamo iz sladu žitaric (ječmenov slad, koruzni slad, pšenični slad), ki se uporabljajo pri proizvodnji piva.

7. Polisaharidi (gr. polys – mnogo)

Pojasni, kaj so polisaharidi.

Poimenuj dva najpogostejša polisaharida v rastlinah. Poimenuj najpogostejši polisaharid pri živalih.

(V učbeniku ali na spletnih straneh si oglej zapletene zgradbe polisaharidov.)

→ Zgradba celuloze, škroba in glikogena

Molekula celuloze se sestavlja iz več kot 1.500 med seboj povezanih enot glukoze. Molekula škroba je sestavljena iz dveh polisaharidov: amilopektina in amilaze. Amilopektin je sestavljen in 1.000 do 6.000 enot glukoze, povezanih v razvejano verigo in je netopen v vodi. Amilaza je sestavljena iz 100 so 1.400 enot glukoze, povezanih v spiralo in je topna v vodi.

Glikogen je sestavljen iz 25.000 do 90.000 enot glukoz, ki so povezane z glikozidnimi vezmi.

→ Vir v naravi in uporaba polisaharidov

Celuloza je naravni polimer, ki je glavna sestavina lesa in rastlinskih vlaken. Je najbolj razširjena organska snov na Zmelnji. Rastlinam daje oporo in trdnost. Celuloza ni topna v vodi. Uporaba celuloze je pomembna in vsestranska – za izdelavo oblačil, papirja in za prehrano.

Škrob se kot založno tkivo nahaja v semenih in gomoljih rastlin. Škrob ima velik pomen v prehrani ljudi in živali.

Glikogen se pri ljudeh in živalih nahaja v jetrih in mišicah v obliki rezervne hrane. Predstavlja vir energije.

Še nekaj zanimivosti iz sveta kemije – Kemija okoli nas...

→ Nivo sladkorja v krvi uravnava hormon inzulin, ki ga izločajo celice trebušne slinavke. Zvišana raven glukoze v krvi je posledica pomanjkanja hormona inzulina ali povečana odpornost celic na njegovo prisotnost. Posledica tega je motnja v presnovi ogljikovih hidratov, beljakovin in maščob, kar lahko vodi v razvoj sladkorne bolezni (diabetes). Več o sladkorni bolezni si preberi na spletni strani.

→ Živalska telesa, tudi človeško, v primerjavi z rastlinskimi vsebujejo zelo malo ogljikovih hidratov, le okoli 1 % mase telesa. Največ ogljikovih hidratov je skladiščenih v jetrih in mišicah v obliki glikogena. Ogljikovi hidrati služijo kot vir energije.

→ Med vsebuje okoli 76 % fruktoze in glukoze in okoli 18 % vode, ostalo so vitamini in minerali in druge snovi. Fruktoza je slajša od glukoze in kuhinjskega sladkorja, zato ima med zelo sladek okus. Če hrano sladkamo z medom, v telo vnesemo manj sladkorja in manj kalorij.

→ Predvidevajo, da je več kot polovica vseh ogljikovih atomov na Zemlji vezanih v molekulah ogljikovih hidratov.

→ Kar 70 % odraslih oseb in nekateri otroci v prebavilih nimajo encima laktaze, ki razgrajuje mlečni sladkor laktozo. Neprebavljena laktoza pride v debelo črevo, kjer povzroči napihnjenost, krče, prebavne motnje.

→ Surov rjavi sladkor vsebuje približno 95 % saharoze, ostalo so vitamini, minerali in druge snovi.

→ Ljudje in drugi sesalci nimamo lastnih encimov za razgradnjo celuloze, zato je ne moremo uporabiti kot vir energije. Celulozna vlakna (balastne snovi) iz sadja, zelenjave, stročnic... so zelo koristne, saj omogočajo boljšo prebavo. V prebavilih rastlinojedih žival so prisotni mikroorganizmi, ki s svojimi encimi razgradijo celulozo na glukozo, ki jo živali uporabijo kot vir energije.

→ Ponovi, kar si se naučil v 8. razredu pri biologiji pri poglavju Prebavila.

Poskus: Hidroliza škroba. Odgrizni kos kruha in ga žveči dlje časa. Kaj zaznaš? Pojasni.

Med počitkom si kot zanimivost na spodnjih spletnih povezavah oglej znanstvene oddaje o maščobah:

→ <https://4d.rtvsllo.si/arhiv/ugriznimo-znanost/121048118> (Maščobe v naši kuhinji),

→ <https://4d.rtvsllo.si/arhiv/ugriznimo-znanost/174592258> (Nevarne transmaščobne kisline).

Med počitkom si kot zanimivost na spletni povezavi <https://4d.rtvsllo.si/arhiv/ugriznimo-znanost/174462025> oglej znanstveno oddajo o sladilih.

Za danes je to vse. Skoraj vse. Ko končaš z delom, izdelek poslikaj in mi pošlji na že znani e-naslov.

MATEMATIKA

TEMA: **FUNKCIJA**

ENOTA: **Funkcija – tabela, vrednost, graf**

V zvezek si zapiši enoto in datum.

Poudarjena navodila pomenijo, da jih uspešno opravite VSI učenci. Podčrtana navodila pomenijo, da jih uspešno opravite večina učencev. Navodila z oznako * pa pomenijo, da naloge rešijo učenci, ki želijo več.

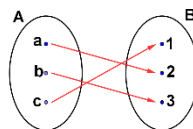
Na spletnem naslovu <https://eucheniki.sio.si/mat9/885/index8.html> rešuj naloge – prepisi v zvezek in zapiši rešitve nato sproti preveri svoje rešitve – naredi več primerov – klik NOV PRIMER – te reši na računalnik.

REŠI naloge: od 1 do 7 (stran gradiva 193)

- Naloge: 10, 11, *14 (stran gradiva 194)

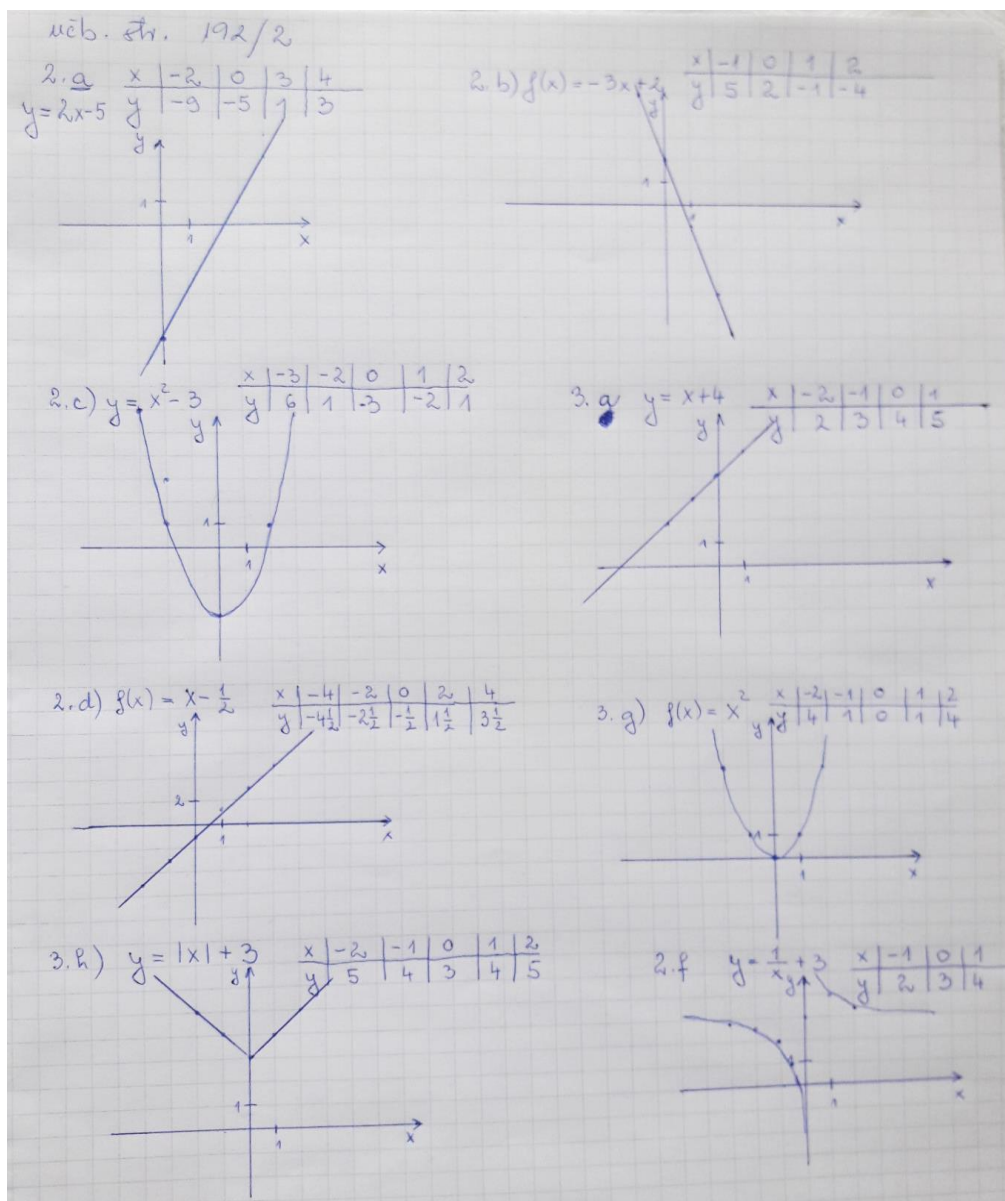
Pošlji mi svoje celotno reševanje glede podanih navodil v pregled na moj elektronski naslov milena.kosak@os-smihel.si - če le moreš še isti dan.

Funkcijo **ZNAŠ** in le tako **NAPREJ!**

REŠITVE 24. ure

- 2**
a) $f(-2) = -9$	f(0) = -5	f(3) = 1
b) $f(-1) = 5$	f(4) = -10	
c) $f(-3) = 6$	f(0) = -3	f(3) = 6
č) $f(-3) = -3$	f(0) = -2	f(6) = 0
d) $f(-4) = -4\frac{1}{2}$	f(0) = $-\frac{1}{2}$	f(2) = $2\frac{1}{2}$
e) $f(-4) = 8$	f(0) = 4	f(4) = 8
f) $f(-1) = 2$	f(1) = 4	f(2) = $3\frac{1}{2}$
- 3**
a) $f(x) = x + 4$	b) $f(x) = 2x - 9$	c) $f(x) = 3x$
č) $f(x) = \frac{x}{4} + 5$	d) $f(x) = 3 + \frac{x}{2}$	e) $f(x) = -x + 8$
f) $f(x) = \frac{1}{x} + 6$	g) $f(x) = x^2$	h) $f(x) = x + 3$
i) $f(x) = \frac{x+6}{2}$	j) $f(x) = \frac{x}{3} - \frac{2}{3}$	
- 4**
- $f(x)$ je za 5 večja od dvakratnika števila x .
 - $f(x)$ je za 1 večja od nasprotne vrednosti števila x .
 - $f(x)$ je enaka kvadratu števila x .
 - $f(x)$ je za 3 večja od polovice števila x .
 - $f(x)$ je za 5 manjša od absolutne vrednosti števila x .
 - $f(x)$ je enaka polovici razlike trikratnika števila x in števila 4.

A. OSVOBODITEV ALI OKUPACIJA TRSTA (preberi v učbeniku in odgovori na vprašanja)

1. Zakaj so Slovenci na Primorskem z navdušenjem pričakali приход partizanov?

- Kaj so Slovenci pričakovali?
- Zakaj so mnogi Italijani ob prihodu partizanov čutili strah?

»Naše ljudstvo se je borilo za svojo svobodo, /.../ toda bori se tudi za osvoboditev tistih naših bratov, ki so desetletja vzdihovali pod tujim jarmom. S to vojno morajo biti naši bratje v Istri, na Primorskem in na Koroškem osvobojeni in tudi bodo osvobojeni.«
(Iz govora Tita, septembra 1944)

2. Preberi pisni vir in odgovori na vprašanja.

»Kakor menimo, obstaja samo eno veliko vprašanje med Jugoslavijo in Italijo – vprašanje Trsta. /.../ Menim, da zaradi sedanjega položaja na svetu ni primerno začeti reševati tega vprašanja, če še ni na obeh straneh v glavnem jasne rešitve, sprejete v načelu od obeh strani /.../. Menim, da položaj za reševanje tega vprašanja še ni zrel.«
(Iz Titovega intervjuja za italijansko agencijo ANSA, januarja 1951)

- Zakaj se zahodni zavezniki niso strinjali s priključitvijo Trsta k Sloveniji (Jugoslaviji)?
- Katero ozemlje med Italijo in Jugoslavijo je bilo najbolj sporno? Kako so ga poimenovali?

B. V ČEM STA SE RAZLIKOVALI CONA A IN CONA B (učb. 121)

1. Sporno ozemlje je bilo leta 1945 po Morganovi črti razdeljeno na dva dela:

- na cono _____, ki jo je upravljala _____ uprava,
- na cono _____, ki jo je upravljala _____ uprava

2. Po mirovni pogodbi leta 1947 so na najbolj spornem ozemlju ustanovili STO. Kaj pomeni ta kratica?

3. STO so razdelili:

- na cono _____, ki jo je upravljala _____ uprava,
- na cono _____, ki jo je upravljala _____ uprava

4. S katerimi ukrepi je Italija z londonskim memorandumom poskrbela za slovensko manjšino. Navedi jih.

C. SLOVENSKI DEL KOROŠKE (učb. 122)

- Zakaj so bili zavezniki naklonjeni meji na Karavankah?
- S katero pogodbo in kdaj je bila ustanovljena Avstrija?
- Zapiši tri pravice, ki jih je državna pogodba zagotavljala slovenski in hrvaški manjšini.

Pozdravljeni, 9. b!

Naše ustno ocenjevanje v prejšnjem tednu je za nami. Zelo me veseli, da je bil prav vsak od vas ob pravem času na pravem mestu in da ni bilo nobenih tehničnih težav oziroma so se prej kot slej vse uredile. Nekateri ste bili videti še bolj sproščeni, zadovoljni, veseli kot v šoli! In to je bilo lepo videti.

Po tednu ocenjevanja pa gremo naprej na delo.

Naloge od str. 43 do 51 bomo naredili v šoli. To je precej zahtevna snov in se je res ne bi šla na daljavo.

Zato danes delovne zvezke odprite na str. 53. In to ravno danes, ko sem v uvodu vaše razredničarke prebrala, da ste se vpisali v srednjo šolo.

1. nalogo naredite sami pri sebi. Ne preskočite jo. Premislite, kako je izgledala vaša pot do odločitve, na katero šolo se boste vpisali.

V 2. nalogi boste srečali vrstnika Janeza Snoja. Zaradi finančnih težav bo zaprosil za štipendijo. Napisati bo moral prošnjo.

Kaj menite: je to uradni ali neuradni dopis? Najbrž je odgovor jasen, saj je treba v prošnji upoštevati vse značilnosti uradnega dopisa. Katere so?

Odpri zvezek, napiši naslov URADNA PROŠNJA in vanj nariši shemo uradnega dopisa. V to shemo vpiši naslednje sestavine: *Ime in naslov naslovnika, Naslov/Zadeva besedila, Kraj in datum pisanja, Pozdrav, Podpis, Vsebina, Ime in naslov pisca, Priloge, Nagovor. Seveda te rubrike zapiši v pravilnem vrstnem redu.*

Preberi 3. nalogo in s kratkimi odgovori reši 4. nalogo (odgovore piši v delovni zvezek).

Izpolni pravilo 7. naloge in pravilo prepisi v zvezek. Prav tako pod pravilo prepisi pravilne trditve iz 8. naloge.

DODATNO NAVODILO: Iz besedila Janeza Snoja v zvezek prepisi:

- a) Vzročni odvisnik:
- b) Prilastkov odvisnik:
- c) Vezalno priredje:

Toliko za danes. Lep teden želim!

*uradna
prošnja*

LIKOVNA UMETNOST

Dober dan, učenci!

Hvala vsem, ki odgovorno opravljate likovne naloge in pošiljate fotografije likovnih izdelkov. Le tako lahko spremljam vaš napredek in preverim vaše znanje. **V 2. ocenjevalnem obdobju imate vsi že pridobljeno oceno. Za zaključeno oceno šteje delo celega šolskega leta, zato se trudite in ustvarjajte pridno še naprej.**

Vsi, ki še niste poslali likovne naloge oz. fotografije, storite to na e-naslov: anica.klobucar@os-smihel.si

Likovna naloga za danes: KOLORISTIČNO SLIKARSTVO – MODULACIJA

Na dodani spletni povezavi si pogledj in preberi o kolorističnem slikarstvu: <https://eucbeniki.sio.si/lum9/2383/index.html>

Tvoja naloga bo, da boš izdelal kolaž iz barvnih reklamnih letakov. Upošteval boš značilnosti kolorističnega slikanja (tople barve silijo v ospredje) in ustvaril zanimiv figuralni motiv. Za motiv lahko izbereš cvet, obraz, preprost predmet, karkoli... Delaj na navaden papir A4 format. Čas imaš do konca meseca maja.

Potrebuješ: reklamne letake, lepilo ali lepilni trak, škarje, papir A4 format.

1. **POIŠČI ČIM BOLJ BARVNE REKLAMNE LETAKE,**
2. **SKICIRAJ MOTIV NA LIST PAPIRJA A4 FORMATA** (vodoravna ali navpična kompozicija),
3. **SESTAVI IN ZLEPI BARVNO KOMPOZICIJO** iz rezanih ali trganih koščkov papirja, ki so lahko različnih velikosti,
4. **UPOŠTEVAJ UČINKE TOPLIH IN HLADNIH BARV,**
5. **KONČAN IZDELEK FOTOGRAFIRAJ** in mi posnetek pošlji na: anica.klobucar@os-smihel.si

KRITERIJI ZA VREDNOTENJE:

- KOLORIZEM (barvitost slike),
- IZVIRNOST MOTIVA,
- TEHNIČNA DOVRŠENOST,
- NATANČNOST IN LEPOTA IZDELKA.

VELIKO USTVARJALNEGA NAVDIHA TI ŽELI UČITELJICA ANICA.

NEMŠČINA

Guten Morgen! ☺

Preden smo znanje, ki ste usvojili na daljavo, preverjali, smo začeli z lekcijo 6. 2. V zvezke ste si prepisali teorijo za uporabo 4. sklona, danes pa se boste lotili vaj, s katerimi boste utrjevali tako 3. kot 4. sklon.

V **delovnem zvezku** boste reševali naloge na **straneh 50 in 51**. Ne pozabite na razliko med Wohin (4) in Wo (3). Ko zaključite, bi moralo biti znanje kar dobro utrjeno.

V skladu z našim dogovorom začnemo ustno ocenjevati naslednji teden, **to sredo pa se ponovno dobimo preko Zoom konference**. Pregledali bomo rešitve današnjih nalog, določene stvari povadili ustno (to, kar pisno ne gre), lahko pa boste tudi kaj vprašali v zvezi z ocenjevanjem.

Wir sehen uns bald.

Tschüss!

